

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**
PERFIL

LISA TADDEO (NOVA JERSEY, 1980) VA DEDICAR VUIT ANYS A INVESTIGAR LES VIDES DE LES PROTAGONISTES DE 'TRES DONES', UN LLIBRE QUE BEU DE LA NOVEL·LA, EL REPORTATGE I LA CRÒNICA, PUBLICAT EN CATALÀ A MÉS LLIBRES

Els desigs i els drames de tres dones

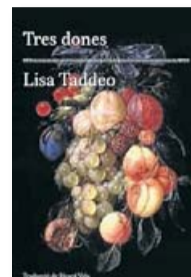
PERE ANTONI PONS

Un dels aspectes més revolucionaris de l'*Encyclopédie* de Diderot, D'Alembert i tota la tropa d'il·lustrats francesos és que explicava el món i la realitat per ordre alfabètic, cosa que posava Déu, els reis i els cardenals en un mateix pla amb les eines del camp, els oficis artesanals i els components de la natura. Aquest igualitarisme del pensament i de la ciència va consolidar-se durant el segle XIX amb el realisme, quan els novel·listes i els pintors van deixar clar que els diners eren tant o més importants que la teologia i que un pagès, un orfe o un vagabund eren tan dignes d'atenció creativa com un bisbe o un burgès. La literatura i el periodisme del segle XX no van fer més que dissoldre del tot l'últim residu de jerarquies temàtiques que quedava, si és que en quedava cap.

Per escriure *Tres dones*, un llibre de narrativa de no-ficció que beu igual de la novel·la que del reportatge i la crònica, Lisa Taddeo va dedicar vuit anys a investigar les vides de les seves tres protagonistes. Va parlar a fons amb elles i amb els seus familiars, amics i coneguts; va residir durant un temps en les mateixes ciutats que dues d'elles; va fer un seguiment exhaustiu de la seva presència a les xarxes socials, i en va estudiar a fons tots els documents disponibles –personals, periodístics, judicials o policials–. És el tipus de seguiment i escrutini que els mitjans de comunicació solen dedicar als esportistes famosos o als candidats presidencials. Les tres dones de Taddeo, però, són anònimes, més aviat malaurades i sense cap talent especial. Tenen, cadascuna a la seva manera, unes vides complicades, de tant en tant lluminoses, però massa sovint sofertes i vulgars.

La tria de Taddeo, com és obvi, no és innocent. És una manera de reivindicar que totes les històries tenen valor i mereixen ser contades. I encara més les històries de dones com la Maggie, la Lina i la Sloane, que es caracteritzen –aquest és el nucli dramàtic de l'obra i la brúixola de la mirada de l'autora– per no haver pogut viure amb plenitud la passió amorosa i el desig sexual. També per haver estat enganyades, usades, escarnides, estigmatitzades i castigades quan van gosar fer el que sentien que havien de fer o el que els venia de gust.

¿Vol dir això que Taddeo ha escollit tres víctimes com a protagonistes del seu llibre? Sí i no. En un cert sentit, són víctimes, però en última instància són dones que viuen, pateixen i estimen. És un dels mèrits de l'autora, que escriu amb precisió,

TRES DONES
LISA TADDEO
MÉS LLIBRES /
PRINCIPAL DE LOS
LIBROS
TRAD. RICARD VELA
384 PÀG. / 19 €

LISA TADDEO OFEREIX UNA PANORÀMICA CRUA, EMPÀTICA I METICULOSA DE LA INTIMITAT DE LES BIOGRAFIES DE TRES DONES

nervi moral i expressivitat, i és també una prova de la doble capacitat del periodisme literari, que quan es fa bé aconsegueix ser alhora representatiu i específic.

Històries entrelaçades

Amb una estructura d'històries entrelaçades –a més d'un pròleg i un epíleg unificadors, cada una dels vint capítols està focalitzat en una de les protagonistes, per tant la vida de cada una s'intercala en les de les altres i les complementa–, Taddeo ofereix una panoràmica crua, empàtica i meticulosa de la seva intimitat, de les seves biografies i dels fets crucials que les marquen. En el cas de la Maggie, adolescent, filla de dos pares alcohòlics i de classe baixa, el fet crucial és l'enamorament i l'afer que manté amb un professor del seu institut que s'aprofita d'ella i n'abusa. En el cas de la Lina, el drama és triple: la violació de la qual va ser víctima a l'adolescència per part de tres nois més grans, el matrimoni rutinari i asexual amb un marit que no la desitja i l'amor no correspost amb un antic xicot que només la vol per follar. La Sloane, per la seva banda, sembla la més desimbolta, segura i alliberada: està feliçment casada, té amants, participa en trios amb el seu marit... Taddeo, però, fa servir la seva història per demostrar que l'aparent llibertat de la dona, en un context estructuralment masculista corcat de prejudicis, també pot ser una forma d'opressió: la Sloane és promíscua perquè el seu marit l'instiga a ser-ho i perquè només s'agrada quan agrada als altres.

Intel·ligent, emocionant i amb passatges terribles, la principal virtut de *Tres dones* és que parla del desig femení parlant del desig personalíssim de tres dones concretes. ♦♦

GETTY

El viatge interior de Lynda Barry

XAVI SERRA

Incomprensiblement inèdita fins ara al nostre país, Lynda Barry és una peça clau de la novel·la gràfica nord-americana i un referent per a autors com Chris Ware, que va dir que era “la primera autora de còmic que va escriure ficció des del seu interior” i que sense ella “encara estaríem buscant la manera d'explicar històries amb imatges”. El seu debut editorial a casa nostra és *Mis cien demonios* (Reservoir Books), una col·lecció de records i reflexions en clau semibiogràfica que van néixer a partir d'un exercici inspirat per una pintura d'un monjo zen del segle XVI que va dibuixar en un papir tot de dimonis

perseguint-se. L'experiment va alliberar la creativitat de Barry (“no eren els dimonis que esperava”, explica) i va prendre la forma d'un viatge introspectiu, un mapa de la seva identitat format per disset episodis d'infància i adolescència, cadascun identificat per un dimoni diferent.

Els dimonis de Barry no són literals, sinó catalitzadors d'emocions i sensacions arrelades en la seva vida: el goig perdut de ballar, la primera experiència amb LSD, les olors de casa, la fascinació infantil pels hippies... El dimoni de la màgia, per exemple, al·ludeix al títol d'una cançó que sonava quan l'autora tenia 13 anys i va

girar l'esquena a la seva millor amiga; un altre dimoni és el so de les cigales, que evoca l'estiu en què Barry festejava amb un noi que es va suïcidar. S'intueix que la dibuixant va tenir una infància difícil, amb algun episodi tèrbol, però *Mis cien demonios* no és una

col·lecció de traumes ni revenges amb el passat; més aviat, una passejada sensible, divertida i terapèutica per una existència i els moments que hi donen sentit, plena d'ironia i autocrítica però també tendresa. Cada episodi està narrat amb la musicalitat exacta d'una can-

MIS CIEN DEMONIOS
LYNDA BARRY
RESERVOIR BOOKS
TRAD. MONTSE MENESES VILAR
232 PÀG. / 23,90 €
E-BOOK: 8,99 €

çó pop perfecta, una barreja d'emocions que, quan menys t'ho esperes, et pot trencar el cor amb una frase inesperada o fer esclatar una riallada.

La prosa senzilla i punyent de Barry es veu acompanyada per uns dibuixos d'aparença enganyosament naïf i colors sensorials, tot i que comprimits en vinyetes carregades de text, amb collages d'il·lustracions, fotografies i textos que puntuen el començament i el final de cada episodi. Qui no es vulgui esperar al final del confinament per llegir aquesta obra mestra pot optar per comprar el llibre electrònic, ja a la venda: el format apaïsat del llibre i la limitació a dues vinyetes per pàgina resulta ideal per gaudir-lo en versió e-book. ♦♦